

**KÕRGESSAARE
VABA AJA KESKUSE
ringid ja treeningrühmad
2011-2012**

info telefonidel: 4693134 ja 5055732

Saalihoki – E, K kell 18.00 ja
R kell 17.00;

Juhendaja Teet Kivisilla (5284412)

Võrkpall – T, N kell 17.30

Juhendaja Anneli Mauer (53972242)

Korvpall – E, K, kell 16.00-18.00 ja
R kell 16.00-17.00

**Ungrulust rahvatants (alustame
5.oktoobril)** – E, K kell 19.00

Juhendaja Helgi Taelma (5234649)

Rahvatantsu õpilasarühm –
K kell 18.00;

Juhendaja Helgi Taelma (5234649)

Line-tants Kõrgessaares –
T, N kell 19.00;

Juhendaja Erika Paju (56482405)

Tantsurühmad (2) Laukal

(alustame oktoobrist)– T, P kell
18.30 (naised) ja N kell 18.30 (neiud)

Juhendaja Katrin Sarapuu
(53415285)

Kunstiringid (2) – E kell 16.00

(vanemad) ; T kell 16.00(nooremad)

Juhendaja Katrin Laan (53585830)

Lauka Segakoor – N kell 18.30

Juhendajad Aili Soop ja Aave Kark
(5233773)

Lastekoor – E kell 15.00

Juhendaja Aave Kark (5233773)

Kõhutants – P kell 15.00

Juhendaja Laili Lutsar (5217308)

Jõusaal avatud:

**E, T, K, N 16.00- 20.00,
R 16.00- 19.00**

Lisaks võimalik mängida lauatennist
ja treeningutevälisel ajal tennist.

**Lauka kooli klaveriklass
võtab sel õppeaastal vastu
uusi õpilasi.**

Info õpetaja Helgi Kaibaldilt
tel. 53332973

**1.septembril 2011 alustasid Lauka
Põhikoolis oma kooliteed:**

**Rene Otsing
Kairi Kokkota
Trevor Marcus Heido
Karmo Silm
Kardo Liinjärvi
Kaija Laur
Geidi Prilipuhov
Henri Lilp
Kermo Kala
Eiki Sören Mario Keskla**

Klassijuhataja: Katrin Laan

**Thetrumi etendus Jon Fosse "Üks
suvapäev" Tahkuna tuletornis**

"Üks suvapäev" näitab meile pöördelist hetke ühe abielupaari elus kahest erinevast vaatepunktist lähtudes. Noor abielupaar on põgenenud suurlinnakära eest vanasse majja fjordi ääres. Viimastel aegadel on mees muutunud. Ta on eemalolev, rahutu ja naine tunneb, et midagi on valesti. Ühel päeval läheb mees jälle fjordile, nagu tal kombeks. Naine ootab ja muutub rahutuks. Miks ta juba koju ei jõua?

Liikudes olevikust minevikku, mälestustest tegelikkusesse, käsitleb Jon Fosse rikkaliku ja poeetilise keele vahendusel selliseid teemasid nagu armastus ja kiindumus, valgus ja pimedus, aeg ja ruum. Tuletades meelde kõiki neid asju, mida on kaotatud, ja kõike, mille järgi igatsetakse.

Osades: Mare Peterson, Maria Peterson või Laura Peterson, Eva Eensaar või Anneli Tuulik, Ott Aardam või Helvin Kaljula, Andri Luup või Marius Peterson

Piletid saadaval veel lisatendustele 27.,28.,29. septembril, algusega kell 19.00.

Piletid 15€ - müügil Piletilevis, Piletimaailmas, Kärda Kultuurikeskuses

**ÖNNITLEME SEPTEMBRIKUU
EAKAID SÜNNIPÄEVALAPSI JA
JUUBILARE!**

**LAINE KRUUS
AINO SAMM
EHA VAKKER
ÕILME SUPMANN
ÄRNI JÕHVIK
LINDA NIGUL
LEIDA RÖMMEL
VIKTOR TOOM
AILI TRÄDER
HELGE VILT
LIIVI ENGSO
LEHTE NIGUL
LEMBIT PIELBERG
EEVI SILK
ERIK TÜLP
MEELIS MÄGI
JÜRI HIIS**

**AS Veolia
Keskkonnateenused alustas
augusti kuus Hiiumaa
elanikele ettemakstud
jäätmekoti teenuse
pakkumist**

Jäätmekott on mõeldud elanikele, kellel on probleeme jäätmete üleandmisega jäätmeveoautole ja kellele on antud vabastus seoses objektile veoautoga ligipääsuviimase puudumisega. Kliendile müüakse tema aasta tühjenduskordade arv jäätmekotte korraga. Ettemakstud jäätmekoti kasutajad sõlmivad Veoliaga tavapärase lepingu. Lepingu Lisas 1 märgitakse konteineri liigiks ettemakstud jäätmekotti, kottide arv, üleandmise koht ja veograafik.

Vastustus ettemakstud jäätmekoti nõuetekohase käitluse eest lasub TELLIJAL kuni koti TÖÖVÕTJALE üleandmiseni lepingu Lisa 1 kokkulepitud aadressil ja veopäevadel. Jäätmekotte saab soetada As Veolia Keskkonnateenused Hiiumaa kontorist, aadressil Väike-Sadama 1, Kärddlas.

**Jäätmekoti hin : 5,40 + km 20% = 6,48
eur koos km-ga.**

Aivo Kriiska

AS Veolia Keskkonnateenused
Saarte regiooni juhataja
aivo.kriiska@veolia.ee

Volikogu istung

16. SEPTEMBER

Valla arengukava tegevuskava muudatused.

Lisada Kõrgessaare valla arengukava 2007-2017 tegevuskavasse veerg 2012 aasta tegevusteks ning lisada alljärgnevad tegevused:

1. elektriauto soetamine sotsiaalhoolekandes;
  2. virtuaalsed hooldeustused;
  3. tänavavalgustuse laiendamine;
  4. Kõrgessaare Vaba Aja Keskuse hoonete renoveerimine;
  5. arvutite uuendamine;
  6. jalgpallimänguplatsi rajamine.
- Koostada arengukava osana valla eelarvestrateegia.
- Määrus jõustub kolmandal päeval pärast avalikustamist.

Köpu majaka kinnistu rendikontsursi tulemuste kinnitamine.

Kinnitada kinnistu Köpu majakas rendile andmise konkursi võitjaks OÜ Pharus. Volitada vallavanem Jaanus Valku sõlmima osaühinguga Pharus rendileping 10. aastaks. Otsus jõustub teatavakstegeemisest.

Keskonnamõju hindamise teated

Keskonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regiooni teatab, et avalikustamisel on Suurepsi kruusamaardlasse kavandatava Suurepsi liivakarjääri rajamise ja töötamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruanne.

Kavandatava tegevuse eesmärk on kaevandamine kohaliku tähtsusega Suurepsi kruusamaardlas Suurepsi liivakarjääris, mis asub Hiiu maakonnas Kõrgessaare vallas riigile kuuluval RMK Putkaste metskonna maaüksusel M-3 (katastritunnus 39201:001:0118).

Taotletava Suurepsi liivakarjääri mäeeraldise ja selle teenindusmaa pindala on 18,37 ha. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 61 tuhat m³ ja kehtivusajaks 15 aastat. Maavara kasutusalaadeks on metsateede ehitus ja remont. Mäeeraldise nimetus on Suurepsi liivakarjäär.

Keskonnamõju hindamise osapooled: 1) arendaja ja maavara kaevandamise loa taotleja on Riigimetsa Majandamise Keskus, aadress Viljandi mnt 18b, Tallinn. Kontaktisik Toomas Kivisto (6767580 toomas.kivisto@rmk.ee).

2) otsustaja ja keskkonnamõju hindamise järelevalvaja on Keskkonnaamet. Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regiooni Kärkla kontori kontaktandmed: Kõrgessaare mnt 18 Kärkla 92412. Kontaktisikud: Kai Vahtra (463 6822 kai.vahtra@keskkonnaamet.ee) ja Urve Saar (4527758 urve.saar@keskkonnaamet.ee) Keskkonnamõju hindamise aruandega on võimalik 21.09.-07.10.2011 tutvuda:

1) Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regiooni Kärkla kontoris aadressil Kõrgessaare mnt 18, Kärkla;

2) Kõrgessaare vallamajas aadressil Köpu tee 8, Kõrgessaare;

3) Internetis Keskkonnaameti koduleheküljel <http://www.keskkonnaamet.ee> (Uudised/teated – Keskkonnamõju hindamised – Hiiu-Lääne-Saare regiooni KMH).

Keskonnamõju hindamise aruande avalik arutelu toimub esmaspäeval, 10. oktoobril 2011. a algusega kell 17.00 Kõrgessaare vallamajas aadressil Köpu tee 8, Kõrgessaare.

Ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi keskkonnamõju hindamise aruande kohta saab kirjalikult esitada kuni 07. oktoobrini 2011 Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regioonile (Kõrgessaare mnt 18 Kärkla 92412 või e-posti teel: hiiu@keskkonnaamet.ee).

Vallavalitsuse istungid

25. AUGUST

Kinnisasja jagamine.

Nõustuda Koduspe külas Tooma kinnistu jagamisega alljärgnevalt: 2,08 ha Tooma, 7640 m² Väiketooma, 15715 m² Tuuletooma ja 21483 m² Meretooma maaüksus.

Nõustuda Poama külas Jõeääre kinnistu jagamisega alljärgnevalt: 3,12 ha Jõeääre ja 10836 m² Jõemetsa maaüksus.

Kirjaliku nõusoleku väljastamine ehitise püstitamiseks.

Väljastada kirjalik nõusolek õuesõppepaviljoni püstitamiseks Kõrgessaare aleviku Tööstuse tee 16 maaüksusel.

Projekteerimistingimuste väljastamine elektrivarustuse rajamiseks.

Väljastada projekteerimistingimused Rootsi küla Lahe maaüksuse elektrivarustuse rajamiseks

Kirjaliku nõusoleku väljastamine pergola püstitamiseks.

Väljastada kirjalik nõusolek pergola püstitamiseks Köpu küla Altnurme maaüksusel.

Kirjaliku nõusoleku väljastamine lauda püstitamiseks.

Väljastada kirjalik nõusolek lauda püstitamiseks Rootsi küla Väljapõllu maaüksusel.

Kirjaliku nõusoleku väljastamine abihoone püstitamiseks.

Väljastada kirjalik nõusolek abihoone püstitamiseks Reigi küla Valgesääre maaüksusel.

Kasutusloa väljastamine elektriühenduse rajamiseks.

Väljastada kasutusloa Reigi küla Pikasääre maaüksuse elektrivarustuse rajamiseks.

Kasutusloa väljastamine mikrotootlikus valguskaabli rajamiseks.

Väljastada kasutusloa Emmaste-Nurste-Luidja-Köpu mikrotootlikus valguskaabli Kõrgessaare valla territooriumil rajamiseks.

Detailplaneeringute teated

Kõrgessaare Vallavalitsuse 25.august korraldusega nr 190 kehtestati Poama küla Jõeääre maaüksuse detailplaneering vastavalt DAGOpen OÜ Projektbüroo tööle nr 11-39. Detailplaneering näeb ette planeeritava maaüksuse jaotamise kaheks elamukrundiks ning ehitusõiguse määramise elamu ja abihoonete püstitamiseks. Avaliku väljapaneku perioodil ettepanekuid ega vastuväiteid ei esitatud.

Kõrgessaare Vallavalitsuse 25.august korraldusega nr 197 kehtestati Nõmme küla Andrusse maaüksuse detailplaneering vastavalt DAGOpen OÜ Projektbüroo tööle nr 11-25. Detailplaneering näeb ette planeeritava maaüksusest elamukrundi jaotamise ning ehitusõiguse määramise elamu ja abihoonete püstitamiseks. Avaliku väljapaneku perioodil ettepanekuid ega vastuväiteid ei esitatud.

Kõrgessaare Vallavalitsuse 25.august korraldusega nr 205 toimub avaliku väljapaneku perioodil saabunud vastuväite arutamiseks Luidja küla Bretimetsa maaüksuse detailplaneeringu avalik arutelu Kõrgessaare vallamajas 19.septembril 2011 kell 16:00.

01.september 2011 korraldusega nr 210 algatati detailplaneeringu koostamine Kõrgessaare aleviku Nõmmerga tee 15 maaüksusel. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on tiheasustusalal paikneva elamumaa sihtotstarbega krundi ehitusõiguse määramine elamu ja abihoonete püstitamiseks.

1.SEPTEMBER

Kinnisasja jagamine.

Nõustuda Kalana külas Purje kinnistu jagamisega järgmiselt: 4069 m² Purje ja 2822 m² Tormi maaüksus.

VANADEPÖLLU kinnistule sundvalduse seadmine tehnovõrgu talumiskohustuse kehtestamiseks Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ kasuks.

Seada sundvaldus avalikes huvides vajaliku tehnovõrgu talumiskohustuse kehtestamiseks Kaleste külas asuvalle Vanadepõllu kinnistule.

Sundvaldus seatakse Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ kasuks 0,4 kV pingega maakaabelliinide paigaldamiseks ja majandamiseks vastavalt käesolevale korraldusele lisatud asendiplaanile.

Ehitusloa väljastamine külalistemaja püstitamiseks.

Väljastada ehitusloa külalistemaja ja abihoone püstitamiseks Kalana küla Puumetsa maaüksusel.

Kirjaliku nõusoleku väljastamine ehitise tehnosüsteemide muutmiseks.

Väljastada kirjalik nõusolek Poama küla Tõnise maaüksusel paikneva puhkekeskuse teenindushoone tehnosüsteemide muutmiseks.

Kasutusloa väljastamine elektriühenduse rajamiseks.

Väljastada kasutusloa Suureranna küla Potiranna maaüksuse elektrivarustuse rajamiseks.

Projekteerimistingimuste väljastamine elamu rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks.

Väljastada projekteerimistingimused elamu rekonstrueerimisel ja laiendamisel Kurisu küla Matse maaüksusel.

Projekteerimistingimuste väljastamine abihoone rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks.

Väljastada projekteerimistingimused elamu abihoone kuur-ait rekonstrueerimisel puhkemajaks ja laiendamisel Poama küla Metsa maaüksusel.

01.september 2011 korraldusega nr 211 algatati detailplaneeringu koostamine Kõrgessaare aleviku Tööstuse tee 17a maaüksusel. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on tiheasustusalal paikneva tootimismaa sihtotstarbega krundi sihtotstarbe muutmise ning ehitusõiguse määramine elamu ja abihoonete püstitamiseks.

Vastu võetud korraldustega on võimalik tutvuda tööpäevadel Kõrgessaare vallamajas (Köpu tee 8 Kõrgessaare Hiiumaa) ja Kõrgessaare valla avalike dokumentide registris internetis www.korgessaare.ee

Kas Sul on soov hakata järgmise aasta kevadel mõnd hoonet ehitama? Praegu on juba õige aeg hakata projekteerimistingimusi või detailplaneeringu koostamist taotlema, hoone projekti koostama jm vajalikke dokumente vormistama, et lume minekul rahuliku südamega kopp maasse lüüa. Täpsemat infot just Sinu krundi puudutavate vajalike dokumentide kohta annab valla ehitusnõunik Arno Kuusk (tel. 53038128, arno@korgessaare.ee).

PUHKUSED

Abivallavanem Katrin Sarapuu kuni 25.09.

Vallavolikogu õigusaktide eelnõud, vastuvõetud vallavalitsuse korraldused ja määrused ning vallavolikogu otsused ja määrused on avalikustatud valla kodulehel www.korgessaare.ee

Maakasutusõigus versus pindalatoetus – kuidas vältida arusaamatusi

Igal suvel jõuab PRIAsse maaomanike kaebusi selle kohta, et tema maid kasutab ja saab PRIAst pindalatoetust keegi, kellele ta pole selleks luba andnud. Vahel taotleb samale maale toetust mitu isikut.

Kuidas on toetused ja maakasutusõigus seotud ning kuidas arusaamatustega toime tulla?

PRIAlt on päritud, miks me maaga seotud toetustootlusi vastu võttes ei küsi kõigilt ka maakasutusõiguse kohta dokumenti, et omanike õigus ei rikutaks.

Pindalatoetuste taotlejaid on üle 17 000 ja taotlusala pinda üle 860 000 hektari, põllumassiive üle 220 000. Mõnigi suurtootja majandab mitmel tuhandel hektaril ning on põllud rentinud sadadelt erinevatelt maaomanikelt.

Kui juba taotluse esitamisel nõuda maa kasutusõiguse kohta dokumente, siis oleks seda vaja nõuda kõigilt taotlejalt ja iga massiivi ning katastriüksuse kohta, sest omanik võib iga oma põllu erineval ajal erinevale rentnikule kasutada anda ja osa maad hoopiski ise kasutada. Tõendeid peaks koguma iga aastal uuesti, sest olukord muutub pidevalt.

Poleks mõistlik toota sadu tuhandeid pabereid ja kulutada nende koostamiseks ja töötlemiseks märkimisväärselt aega, sest ilma loata maakasutuse juhtumeid on suhteliselt vähe. PRIA saab paljudel juhtudel neile rikkumistele jälile. Administratiivses (taotlusandmete võrdlemine registriga) ja kohapealse kontrollis tuvastasime mullu 136 taotlejat, kel polnud tervele või osale taotletud maale kasutusõigust. Neist viie kohta saime info kaebuse või vihjena.

Rendisuhteid reguleerivad seadused

Pindalatoetuse saamiseks peab taotlejal olema õigus maa kasutamiseks ning ta peab tagama, et maad hoitakse heades põllumajandus- ja keskkonnatingimustes. Kasutusõigus on maa omanikul, rentnikul (põllumajanduslik rendileping), aga maa kasutamine võib toimuda ka kasutusvalduse või tasuta kasutamise lepingu alusel.

Rendisuhte tõendamiseks ei saa PRIA ise tingimusi määrata, sest Eestis reguleerib rendisuhteid "Võlaõigusseadus" (§ 339-360) ja see ei kehtesta rendilepingule kohustuslikku vormi. See võib olla oma sõnadega kirja pandud või ka suuline.

Kasutusvaldust reguleerib "Asjaõigusseadus" (§ 201-224) ja tasuta kasutamise lepingut "Võlaõigusseadus" (§ 389-395). Ka neid kokkuleppeid võib teha nii suuliselt kui kirjalikult.

Kui pindalatoetuste taotlejal maakasutusõigus tegelikult puudub, aga ta hakkas maad harima/kasutama, siis rikub ta tegeliku omaniku omandiõigust ja ka toetuse saamise tingimusi. Kui selline info PRIAsse jõuab – näiteks maaomanik teatab -, siis saadab PRIA taotlejale järelepärimise ja tal tuleb oma maakasutusõigust, nt suulise rendilepingu olemasolu tõendada. Kui taotleja seda ei suuda, jätab PRIA talle toetuse maksmata. Kui samale maale taotlevad toetust mitu taotlejat, kellest ükski ei suuda tõendada oma maakasutusõigust ja maa tegelikku hooldamist, jätab PRIA neile kõigile toetuse määramata. PRIA omandivaidlusi ei lahenda, vajadusel tuleb osapooltel pöörduda kohtusse.

Eelstage kirjalikke lepinguid

Oleme nii rentnikest taotlejale kui ka maaomanikele alati soovitanud: sõlmige maakasutuse kohta lepingud kirjalikult, et vajadusel oma õigusi tõendada.

Lepingus peaks kindlasti kirjas olema andmed maa rendile andja ja võtja kohta, nende õigused (sh õigus taotleda pindalatoetusi) ja kohustused (sh rendi suurus või muu hüvitis), lepingu jõustumise ja kehtivuse aeg ning andmed maa kohta. Lepingule lisage katastriüksuse plaan, millel on rendile antav maa tähistatud. - Niisuguse lepingu olemasolu annab kindlust mõlemale poolele.

Rendisuhte puhul on oluline, et kui rendileandja vahetub (maa saab uue omaniku), siis rendilepingu kehtivus sellega ei lõpe. Kui näiteks uus maaomanik tahab ise maad kasutada, tuleb tal eelmise rendileandja ja rentniku vaheline leping üles öelda.

Kui maaomanik leiab, et tema maad on omavoliiselt kasutatud, saab ta sellest PRIAle teatada ja küsida, kas ja kes on tema maale toetust taotlenud. Kui sinna ongi taotletud, käivitub eespool kirjeldatu: järelepärimine, õiguste tõendamine, nende puudumisel toetusest ilmajäämine. Mõni maaomanik on ka PRIA-le eraldi teatanud, et ei luba oma maale üleüldse kellelgi toetusi taotleda.

Topelttaotlemised samale maale tuvastab aga PRIA administratiivse kontrolli käigus – konkreetsel maal saab olla vaid üks toetuste saaja.

Kokkuvõttes on maakasutusõigusega seotud sihiliikke rikkumisi siiski suhteliselt vähe ning taotlejate teadmised toetuse saamise nõuetest on aasta-aastalt paranenud. Infot saab alati meie kodulehelt www.pria.ee ja infotelefonil 7377 679.

Ahti Bleive, PRIA peadirektori asetäitja

Võlanõustamisteenus

Sihtasutus Tuuru alustab alates 25. aprillist 2011 võlanõustamise teenuse osutamist Hiiu maakonna elanikele.

Teenuse sihtgrupp on tööealised (15 – 74. aastased) sotsiaalmajanduslike probleemidega võlanõustamisteenust vajavad isikud, kes ei ole töötuna arvele võetud Eesti Töötukassa osakondades.

Teenuse koosneb probleemi kirjeldusest, võlgadesse sattumise põhjuste väljaselgitamisest, eesmärgi seadmisest, võlanõuete kontrollist, võlgniku kaitses, sissetuleku- ja majapidamis-nõustamisest, psühhosotsiaalsest nõustamisest, juhendamise, võlgniku enesebipotentsiaali kindlaks tegemisest ja olemasolevate ressursside aktiveerimisest, võlgade reguleerimisest. Teenuse hulka kuulub veel

abistamine maksegraafiku koostamisel, vahendamine võlgniku ja võlausaldaja vahel, võlgadest vabanemine, järeleabi, uute võlgade teket vältivate tegevusstrateegiate väljatöötamine, preventiivne nõustamine.

Võlanõustamise teenus on abivajajale tasuta. Nõustamist hakatakse pakkuma Sihtasutus Tuuru ruumides, Vabrikuväljak 1, Kärda teisipäeviti või neljapäeviti kell 9 – 16 vastavalt vajadusele.

Nõustamisele tulekuks on vajalik eelregistreerimine Tuuru telefonil tööpäeviti kell 9-16 telefonil 462 2800, e-posti aadressil info@tuuru.edu.ee või kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötaja kaudu.

Esimesele kohtumisele võtke kaasa kõik olemasolevad võlanõuded ja võlgnevusega seotud kirjavadetud.

Võlanõustaja: Kirsti Pihlamägi.

Teenus on rahastatud Euroopa Sotsiaalfondist.

Hiiumaa ettevõtluspäev

Neljapäeval, 29. septembril, algusega 12.30 toimub Kärklas Tuuru maja saalis järjekorras kolmas Hiiumaa ettevõtluspäev. Selle aasta ettevõtluspäeva põhiteemaks on äriidee.

Kuigi ettevõtluspäev on suunatud alustavate ettevõtjate osalema oodatud kõik ettevõtlushuvilised ja kindlasti kogemustega ettevõtjad, kes tegelevad uute äriideede arendamisega. Hiiumaa ettevõtluspäeva 2011 viivad läbi Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus ja Sihtasutus Tuuru.

Eelmise aasta juulis ilmus Alexander Osterwalderi ja Yves Pigneur raamat „Business model generation“ äriideede genereerimisest, mis üleeõ muutis maailmas äriideedega töötamise praktikat. Selle aasta kevadel järgnes raamatule iPad-le mõeldud spetsiaalne tarkvara. Jakob Saksa kahetunnine seminar näitab, kuidas uus mõtlemine vormib äriideid, võimaldades ilma liigse töö ja ajakuluta süveneda äriidee olemusse ja hinnata tema potentsiaali.

Paljudele hiidlastele loengusarja „Ettevõtluse õhtukool“ turundusloengute vahendusel tuttavaks saanud Andres Kuusik räägib oma esitluses seostest äriidee ja turunduse vahel. Edukas turundus on äriidee õnnestumise eelduseks. Esineja praktiline turunduskogemus ja töö turundusõppejõuna teevad esitlusest suurepärase sissejuhatus kogu päevaks. Ettevõtja ja Tallinna Tehnikaülikooli õppejõud Jaan Kers räägib tehnoloogia ja äriidee omavahelistest seostest ning isiklikest kogemustest, kuidas tehnoloogia muudab äri.

Ettevõtluspäeval osalejate vahel loositakse välja kolm tasuta osalemisvõimalust Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse poolt korraldatavale seitsmepäevasele alustava ettevõtja baaskoolitusele.

Kohtumiseni Hiiumaa ettevõtluspäeval!

Matti Lüsü

projektijuht/konsultant

+462 2802 matti@tuuru.edu.ee

Sihtasutus Tuuru

Ettevõtluspäeva rahastatakse Euroopa Liidu Sotsiaalfondist.

Õppereis mittetulundusühenduste ja sihtasutuste esindajatele

SA Tuuru ja MTÜ Saaremaa Turundusühing korraldavad koostöös Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega 3. oktoobril 2011 õppereisi Saaremaale. Väljasõit Kärdlast, Pritsumaja parklast, kell 7.15.

Õppereis „Saaremaa kogukondlikud tegemised“ on suunatud mittetulundusühenduste ja sihtasutuste esindajatele. Reisil külastame ühendusi, kes pakuvad teenuseid ja tooteid kogukonnale.

Palun registreeru õppereisile kirjutades aadressile info@tuuru.edu.ee hiljemalt 27. septembriks 2011.

Täiendav info kaja@tuuru.edu.ee, telefon 462 2970

Algab 2400 rahvaloendus-töötaja värbamine

rahva ja eluruumide loendus

Septembris ja oktoobris kuulutab Statistikaamet välja värbamiskonkursid üle 2400 inimese leidmiseks aasta lõpus algava rahva ja eluruumide loenduse läbiviimiseks.

„Rahvaloenduse läbiviimiseks plaanime järk-järgult palgata üle 2400 inimese ja Eesti oludes on tegemist väga suuremahulise värbamisega. Selleks, et igasse kodusse jõuaksid parimad rahvaloendajad, asusid augusti alguses üle Eesti tööle ka 25 personalitöötajat,“ rääkis 2011. aasta rahva ja eluruumide loenduse (REL 2011) personalijuht Palmi Lindjärv.

Esimene konkurss algab 16. septembril, kui hakatakse otsima 132 piirkonnajuhti. Piirkonnajuhi ülesanne on juhtida 15-17 rahvaloendajat ja tagada, et tööplaan saaks täidetud. Piirkonnajuhid värvatakse ajavahemikuks 05.12.2011–23.04.2012.

Nädal pärast seda, 23. septembril avatakse konkurss 90 andmetöötuse operaatori värbamiseks, kes asuvad tööle Tallinnasse ning kelle tööülesanne on korradada ja töödelda loendusel kogutud andmeid. Operatoorid värvatakse ajavahemikuks 15.12.2011–04.04.2012.

Kõige suurem töökonkurss 2200 rahvaloendaja leidmiseks kuulutatakse välja 3. oktoobril. Rahvaloendaja töö algab 6. veebruaril koolitusega ja kodusesse inimesi küsitama lähevad nad alates 16. veebruarist. Rahvaloendaja töö lõpeb 2. aprillil 2012.

„Rahvaloenduse töökohad on väga atraktiivsed juba ainuüksi niivõrd suures projektis kaasa löömise võimaluse, saadava kogemuse kui ka koolituste pärast, mille iga rahvaloenduse töötaja läbib oma tööperioodi hakul. Meie eesmärgiks on leida igasse kodusse parim rahvaloendaja,“ rääkis Palmi Lindjärv.

Kõikidelt kandideerijalt oodatakse head eesti (olenevalt piirkonnast ka vene) keele oskust kõnes ja kirjas, head suhtlemisoskust, arvutikasutusoskust, ausust ja usaldusväärsust. Kandideerimise täpsemad tingimused leiab www.REL2011.ee rubriigist „Vabad töökohad“.

Eestis toimub rahvaloendus tänava 31. detsembrist järgmise aasta 31. märtsini. Esimese kuu jooksul (31.12.2011–31.01.2012) toimub elektrooniline rahvaloendus ehk e-loendus, kus Eesti alalise elanikud saavad vastata küsimustikule internetis. Neid, kes e-loendusel ei osale, külastavad perioodil 16. veebruar – 31. märts 2012 rahvaloendajad.

2011. aastal toimub rahvaloendus Eesti alal üheteistkümnendat korda. Varasemad loendused on toimunud 1881., 1897., 1922., 1934., 1941., 1959., 1970., 1979., 1989. ja 2000. aastal. Aastatel 2010 ja 2011 toimuvad rahva ja eluruumide loendused enamikes maailma riikides.

Vallavara võõrandamine

Kõrgessaare Vallavalitsus müüb kolmandal avalikul suulisel kordusenampakkumisel Kalana külas asuva Sireeni kinnistu. Kinnistu registriosa nr 956633, katastritunnus 39201:001:0329, pindala 0,78 hektarit. Kinnistul asub muinsuskaitse all olev endine Ristna majaka udusireeni hoone, ehitusregistrikood 115013039, ehitusaluse pinnaga 143 m².

Enampakkumise alghind on 60000 eurot, tagatise suurus 6000 eurot ja osavõtutasu on 64 eurot.

Järelemaksu müügihinna tasumisel ei rakendata ja müügihind tuleb tasuda kolme kuu jooksul peale enampakkumise korraldaja poolt enampakkumise tulemuste kinnitamist.

Osavõtutasu ja tagatise tasutakse Kõrgessaare Vallavalitsuse arvelduskontole nr 1120118237 Swedbank. Ostu-müügi vormistamise kulud kannab enampakkumise võitja.

Enampakkumine toimub reedel, 23. septembril 2011 kell 15.00 Kõrgessaare vallamajas (Kõpu tee 8, Kõrgessaare alevik).

Varaga saab tutvuda eelneval kokkuleppel telefoni teel 462 2494 või 514 6841 Kalle Viin.

Kõrgessaare vallamajas on võimalik ka tutvuda Sireenihoone muinsuskaitse eritingimustega restaureerimistöödeks ning restaureerimistööde loetelu ja kirjeldusega.

Laste meenutusi suvisest laulu- ja tantsupeost

Pildil: Kõrgessaare valla laululapsed koos juhendajatega suvisel laulu- ja tantsupeol.

Birgit Kala: Mina laulsin kahes kooris, mudilaskooris ja lastekooris. Päevad algasid vara ja lõppesid hilja. Õhtuks olid jalad ikka üsna haiged. Toidud mulle eriti ei meeldinud, kuigi sõin ikka. Teisel päeval saime mõndadega tuttavaks. Mulle meeldis rongkäik väga. Alguses liikusime väga aeglaselt kuid pärast kiiremini. Lõbus oli teistele lehitada. **Anne-Mai Valk:** Mina osalesin laulupeol kolme asjana. Ma olin mudilaskooris, viiulis ja lastekooris, aga kaasa tegin ainult lastekooris ja viiulis. Ma sellepärast ei laulnud, kuna aega jäi väheks.

Sandra Päll: Osalesin laulupeol viiuliansambliga ja lastekooris. Laulupeo ajal olid väga soojad ilmad ja väga paljud osalejad said päikesepiste. Laulupidu oli tore. Läheksin teinekordki sinna laulma.

Agnes Saagim: Selle suve laulupidu oli väga huvitav. Eriti meeldis mulle rokiblokk. Osalesin seal lastekooriga ja viiuliklassiga. Proove oli küll palju, aga kõik olid rõõmsad ja lõbusad. Jäin peoga väga rahule.

Maria Valk: Mina laulsin lastekooris ja mudilaskooris ja see oli väga äge. Aga proovid mulle ei meeldinud kuna oli tohutult palav. Minule meeldis seal sellepärast ka, et seal oli palju huvitavaid käsitöö- ja kommipoode. Meie pidime kandma rahvariide mustriga seelikuid ja valgeid-musti pluuse. Meie õpetajateks olid Aave Kark ja Helgi Kaibald. Laulupeol olime kolm päeva. Veel käisime loomaaias ning kinos. Esimesel ja teisel päeval olid meil proovid, aga kolmandal päeval oli rongkäik, mis mulle meeldis väga. Seal me lehitasime kõigile ja kui keegi hüüdis meie koori nime siis kiljusime. Pärast rongkäiku oli esinemine ja siis oli kojusõit.

Lauka Päevakeskuse TEATED

27.septembril JUUKSUR alates kell 8.00. eelnev registr. Sirje Vaku telef. 4631297; 56662317

*****

28.septembril kell 13.00 eakate ja päevakeskuse noorte koosviibimine Laukal seltsimajas: õnnitleme sünnipäevalapsi. Transport: 12.30 Pihla, Rootsi; 12.45 Viskoosa

*****

EELTEADE

30.sept.-1.okt. Tallinnas Salme Kultuurikeskuses toimuvale **üle-eestilisele eakate festivalile registreerunutele** (väljasõidu korraldajaks Hiiumaa Pensionäride Ühendus):

- osalustasu üritusest 5 eurot
- väljasõiduajad täpsustatakse enne reisi (info päevakeskusest)

*****

12.oktoobril kell 11.00 toimub **rahvusvahelise eakate päeva tähistamine** Kärkla Kultuurikeskuses. Kavas: kontsert, info-teabeminutid, külas Küla Karla, üllatusküaline, kohvi/ kook. jm. Üritusest **osalemise soovist teatada hiljemalt 7.oktoobriks** päevakeskuse telef. 4693712; 53339472 – Heli; 56713773 – Liisi.

Transport: 10.00 Rootsi, Pihla; 10.15 Lauka; 10.20 Viskoosa

*****

NB!

Vastavalt osalejate huvist/ soovist on plaanis taas alustada oktoobris/ novembris

- **vesivõimlemisega Käina ujulas**
- **hiina klassikaline massaaž ja akupressuur Laukal päevakeskuse ruumides**
- Huvitatutel endast kindlasti teada anda 30 septembriks päevakeskuse telef.4693712; 53339472 - Heli

Hiiumaa Haigla vajab kompuutertomograafi! Sinu annetus aitab päästa elu!

Kompuutertomograaf Hiiumaa haiglas aitab võita elutähtsat aega haiguse diagnoosimisel ja ravi määramisel olukorras, kus transport saarelt mandrile on takistatud tormi või halva lennuilma tõttu.

Anneta Hiidlaste Koostöökogu **Swedbanki arveldusarvele 221050754758**
Anneta Hiiumaa Haigla **arvelduskontole 221021616210** **Swedbankis tulumaksuvabalt.**

KÕRGESSAARE VALLA TEATAJA

Omaavalitsuse infoleht
Toimetaja Tarvo Malk
Telefon: 4622487; 5200908
e-mail: tarvomalk@gmail.com